

Тъзи и др. още много сериозни причини, а особено на-
 послѣдъкъ бързото спадание цѣнитѣ на обработваемитѣ зърнени
 храни, а именно: зимница 60—62 либри хектолитра (75—78 kg.)
 да струва на пазаря 5—6 лева, царевича — 5—6 л., ечимика —
 4—6 лева, е накарало мнозина земледѣлци да се позамяслятъ
 върху неспособното си положение. Нъ все пакъ и при тѣзи трудни
 условия на живота, безъ да взематъ прѣдъ видъ уголямването
 на нуждитѣ, а пъкъ источниците на приходитѣ имъ все се нама-
 лаватъ, има такива отъ тѣхъ, които така строго се придържатъ
 у досегашната система на ступанствование, щото мислятъ, че е почти
 невъзможно измѣнението ѝ, ако не изцѣло то поне отъ части.

А отъ друга страна, не малко срѣщатъ приятствие земе-
 дѣлцитѣ по отношение търсението на лица за извършване на
 полската имъ работа, тѣй като тѣ при всичко, че работятъ
 ведно съ цѣлото си семейство, нъ неможе да извършватъ цѣлата
 си работа; малкитѣ земледѣлци иматъ нужда при жътва, а срѣд-
 нитѣ и по голѣмитѣ — прѣвъ всеко врѣме: оранѣ, засѣвание, жътва
 и вършидба. И колкото има работници, повечето сж дошли из-
 вѣнъ окръга, а мѣстни и колкото ги има отъ година на година
 все намаляватъ, понеже щомъ като спечели за единъ чивтъ во-
 лове пари, той вече не работи другиму, но се завзема самъ да
 работи останѣлитѣ му отъ баща, или купени, или же чужди подъ
 наемъ (хюджуретъ) ниви, тѣй щото той вече се освобождава отъ
 да бжде ратай. Повечето сж тѣй безсѣвѣстно отнасятъ спрямо
 господаритѣ си, щото поставятъ послѣднитѣ въ доста трудно по-
 ложение съ напуцание въ таково врѣме, прѣвъ годината, когато
 има най-много полска работа: жътва, харманъ и сѣйдба и отиватъ
 при други, който имъ дава нѣщо повече отъ първий.

Обикновенно обичай е, щото земледѣлцитѣ, да си условатъ
 ратаитѣ за шесть мѣсеци и година, т. е. отъ Георгевденъ до
 Димитровъ день, или пъкъ обратно: отъ Динитровъ день до
 Георгевденъ. Въ първий случай се заплаща отъ 80—120 лева,
 а вторий—отъ 200—400 лева, искључая храѣтата и облеклото,
 При това въ нѣкои села сжществува обичай да му се сѣе и
 отъ 3—10 декара мѣсто, произведението отъ което бива прѣд-
 назначено искључително за ратаитѣ, което се казва „параспоръ“,
 а освенъ това му се дава право да си нанесе за кжщата, ако
 разбира е семенъ и по нѣколко кола дърва, безъ да му се смѣта
 това. И при тѣзи едни сгодни условия, пакъ твърдѣ мжчно